

Warszawa, 27.06.2003 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-439856-I/03/HG

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
dr Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał pismo Przewodniczącej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego Pani dr Małgorzaty Toeplitz-Winiewskiej, która kwestionuje niektóre rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz. U. Nr 26, poz. 263) sugerując potrzebę ich nowelizacji. Z listu wynika, że problem ten Polskie Towarzystwo Psychologiczne już trzykrotnie przedstawiło Panu Ministrowi, ostatnio w piśmie z dnia 24 września 2002 r. (którego kopię załączam), lecz dotychczas nie otrzymało na nie odpowiedzi.

Uważam, że niektóre przedstawione w piśmie uwagi uznać należy za zasadne. W szczególności poważne wątpliwości budzi treść § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia, który stanowi między innymi, że psychologiem uprawnionym może być psycholog wpisany do rejestru prowadzonego przez komendanta wojewódzkiego Policji, na podstawie przepisów wydanych w celu wykonania art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 21 marca 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. Nr 53, poz. 549 z późn. zm.) i mający prawo wykonywania zawodu psychologa. A zatem jednym z wymogów uznania psychologa za uprawnionego do przeprowadzania badań psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego jest posiadanie przez niego prawa wykonywania zawodu psychologa. Obowiązek posiadania przez psychologa prawa do

wykonywania zawodu wprowadzony został w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763 z późn. zm.), która zgodnie z art. 64 tejże ustawy wejdzie dopiero w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.. Stąd też uregulowanie w tym zakresie zawarte w § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2002 r. w chwili obecnej jest niemożliwe do wykonania.

Za bardzo istotne należy również uznać zastrzeżenia dotyczące braku w rozporządzeniu procedury odwoławczej od orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do orzeczeń lekarskich i psychologicznych wydawanych w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 września 2000 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń (Dz. U. Nr 79, poz. 898 z późn. zm.), a do którego, odnośnie wymogów jakie powinien spełniać psycholog uprawniony do przeprowadzania badań psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego, odsyła § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. Należy bowiem zaznaczyć, że zgodnie z art. 61 § 1 ust 1 pkt 4 na stanowisko sędziego może być powołany ten, kto jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków sędziego. Wymóg ten dotychczas nie był elementem decydującym o powołaniu na stanowisko sędziego. Wprowadzenie jego stanowi, w przypadku stwierdzenia niezdolności kandydata ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków sędziego, podstawę odmowy powołania go na stanowisko sędziego, gdyż wszystkie wymagania ujęte w art. 61 ust. 1 pkt 1-7 muszą być spełnione kumulatywnie. Stąd też brak drogi odwoławczej od orzeczeń lekarskich i psychologicznych może skutecznie uniemożliwić osobie zainteresowanej ubieganie się o powołanie na stanowisko sędziego, mimo spełnienia przez nią pozostałych, określonych w ustawie warunków. Nie można bowiem z góry przyjąć, że wszystkie zaświadczenia będą wydawane rzetelnie i że zawsze będą adekwatne do stanu zdrowia osoby ubiegającej się o pełnienie obowiązków sędziego, musi więc istnieć w określonych sytuacjach możliwość ich weryfikacji.

Warto również zaznaczyć, że możliwość weryfikacji zaświadczeń lekarskich przewiduje np. rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 332 z późn. zm.), które w § 5 ust. 1 stanowi, że pracownik lub pracodawca, który nie godzi się z treścią wydanego zaświadczenia może wystąpić, w ciągu 7 dni od dnia wydania zaświadczenia, za pośrednictwem lekarza, który wydał zaświadczenie, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania. Możliwość taką dają

także i inne akty normatywne np. przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 lutego 2002 r. w sprawie warunków i trybu przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności inspektora transportu drogowego (Dz. U. Nr 12, poz. 117), czy też rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2002 r. w sprawie sposobu dokonywania oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Biurze Ochrony Rządu, a także trybu orzekania o tej zdolności oraz właściwości i trybu postępowań komisji lekarskich w tych sprawach (Dz. U. Nr 167, poz. 1378). Niezrozumiałe zatem jest pozbawienie takiej możliwości osób ubiegających się o powołanie na stanowisko sędziego. Dlatego też uważam, że przedstawione przeze mnie kwestie wymagają ponownego ich przeanalizowania.

Będę zobowiązany Panu Ministrowi za powiadomienie o zajętych w tej sprawie stanowisku.

Z wyrazami poważania

Załącznik 2

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz